

Datum

2020-09-02

Vår referens

Anna Mellgren

Utredningssekreterare

anna.mellgren@malmo.se

Tjänsteskrivelse**Socialdepartementets remiss av promemorian Stärkt****barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende - förslag till****bestämmelser rörande bland annat omedelbar placering, sekretess och skolgång****GYVF-2020-2875****Sammanfattning**

Kommunstyrelsen har gett gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden möjlighet att yttra sig över en remiss från Socialdepartementet avseende departementspromemorian Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende – förslag till bestämmelser rörande bl.a. omedelbar placering, sekretess och skolgång Ds 2020:16.

Förslagen i promemorian om ändring i föräldrabalken, lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar, lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, socialtjänstlagen (2001:453), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) samt skollagen (2010:800) kommer av att det i Regeringskansliets beredning av betänkandet *Ett fönster av möjligheter – stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende* (SOU 2017:112) konstaterats att förslagen bör kompletteras i vissa avseenden.

Sammantaget är nämnden positiv till flera av de förslag som redovisas och som gäller nämndens verksamhetsområde och ställer sig bakom dessa.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och skickar detsamma till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Promemorian Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende – förslag till bestämmelser rörande bland annat omedelbar placering, sekretess och skolgång (Ds 2020:16)
- Socialdepartementets remiss av promemorian Stärkt
- barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende - förslag till
- bestämmelser rörande bland annat omedelbar placering, sekretess och skolgång (Ds 2020:16)
- Tjänsteskrivelse GVN 2020-09-23 remiss från Socialdepartementet gällande Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende

- Yttrande över remiss från Socialdepartementet gällande Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2020-09-16

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2020-09-23

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Bakgrund

I januari 2018 överlämnades betänkandet *Ett fönster av möjligheter – stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende* (SOU 2017:112) till regeringen. I betänkandet föreslås att insatsen skyddat boende ska regleras i socialtjänstlagen (2001:453) som en ny placeringsform för vuxna och barn som medföljande till en vuxen vårdnadshavare och att begreppet skyddat boende ska definieras i socialtjänstförordningen. Det föreslås vidare att skyddat boende ska vara tillståndspliktigt och omfattas av nya kvalitetskrav. Förslag lämnas också om att barn i skyddat boende ska omfattas av samma regelverk som andra placerade barn, vilket bl.a. innebär att socialnämnden noga ska följa barnets vistelse där. Vidare föreslås ändringar i skollagen för att tydliggöra att elever som vistas i skyddat boende i en annan kommun än i hemkommunen ska dels ha rätt att bli mottagna i en skola i den kommun där de vistas, dels fullfölja påbörjad gymnasieutbildning eller motsvarande utbildning när de återvänder till hemkommunen. Betänkandet skickades på remiss bl.a. till Malmö kommun, vilken besvarades av kommunstyrelsen efter att först ha skickats för yttrande till arbetsmarknads- och socialnämnden (se dnr STK-2018-199).

Under beredningen av betänkandet i Regeringskansliet har det kommit fram att förslagen bör kompletteras i vissa avseenden.

Ärendet

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över Socialdepartementets promemoria om förslag till ändringar i lagstiftningen utifrån beredning av betänkandet *Ett fönster av möjligheter – stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende* (SOU 2017:112).

De kompletteringar som denna promemoria behandlar är bl.a. förslag till lagstiftning för att ge socialnämnden befogenhet att omedelbart kunna placera ett barn i skyddat boende tillsammans med en vårdnadshavare när det saknas samtycke från den andra vårdnadshavaren.

I promemorian föreslås även nya bestämmelser om offentlighet och sekretess bl.a. för att möjliggöra sekretess hos kommuner och regioner för adresser till skyddade boenden och hem för vård eller boende (HVB) som bedriver verksamhet i form av skyddat boende. Förslaget innebär att sekretess ska gälla hos kommunen eller regionen för uppgift om adress till skyddat boende och till HVB som bedriver verksamhet som motsvarar skyddat boende, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att syftet med verksamheten skadas. Sekretess ska också gälla för beteckningen på en fastighet där sådan verksamhet bedrivs eller tomträtt i en fastighet där sådan verksamhet bedrivs. Det föreslås även en sekretessbrytande bestämmelse som ska möjliggöra att uppgifterna lämnas från en kommun eller en region till en socialnämnd om uppgifterna kan antas att ha betydelse för socialnämndens verkställighet av beslut om placering

av enskild i HVB som bedriver verksamhet som motsvarar skyddat boende eller i skyddat boende. Bestämmelserna föreslås införas i 18 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Promemorian innehåller vidare vissa följdändringar för att tydliggöra rätten till skolgång för barn som vistas i ett skyddat boende och att det ska kompletteras med motsvarande förtydligande i fråga om introduktionsprogram. Det ska alltså anges i skollagen att en elev som på grund av placering i ett skyddat boende vistas i en kommun eller ett samverkansområde för en utbildning på programinriktat val som har utformats för en grupp elever eller yrkesintroduktion som har utformats för en grupp elever, vid beslut om mottagande till utbildningen ska jämföras med den som är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen. Vidare ska en kommun som anordnar programinriktat val som har utformats för en enskild elev, yrkesintroduktion som har utformats för en enskild elev, individuellt alternativ eller språkin introduktion ta emot barn och unga som uppfyller behörighetsvillkoren för respektive utbildning om de vistas i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen på grund av placering i ett skyddat boende. Detsamma ska gälla för en region som anordnar introduktionsprogram.

Vidare föreslås i promemorian att utredningens förslag om elevens rätt att fullfölja sin utbildning på ett nationellt program i den nya vistelsekommunen och om att eleven ska kunna fullfölja den tidigare utbildningen i hemkommunen om eleven återvänder dit bör kompletteras med motsvarande bestämmelser när det gäller rätten att fullfölja utbildningen på introduktionsprogram. Motsvarande ska gälla för en elev som har placerats i ett hem för vård eller boende. I likhet med vad som i vissa fall gäller för gymnasieskolans nationella program föreslås fullföljanderätten även avse samverkansområdet för utbildningen. Förtydliganden i fråga om mottagande i en annan kommun och fullföljande av utbildning ska införas i skollagen.

I promemorian föreslås även att en kommun eller en region ska vara skyldig att ta emot en elev på ett individuellt program i gymnasiesärskolan om eleven vistas i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen på grund av placering i ett skyddat boende, om hemkommunen har bedömt att eleven inte kan följa undervisningen på ett nationellt program. En bestämmelse om detta föreslås införas i skollagen.

Vad gäller rätt till ersättning från elevens hemkommun behöver det enligt promemorian inte göras någon ändring eftersom de bestämmelser som reglerar ersättning redan hänvisar till paragrafer där bestämmelser om mottagande av elever som vistas i ett skyddat boende föreslås införas.

Utredningen föreslår att de föreslagna ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2022.

Promemorians förslag samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens reflektioner

Sammantaget är gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GVN) positiv till syftet med de förslag som redovisas i promemorian och ställer sig bakom dessa.

Nedan följer GVN:s reflektioner uppdelat utifrån promemorians kapitel. Yttrandet innehåller endast de förslag och bedömningar där nämnden har reflektioner eller kommentarer och som rör nämndens målgrupp och verksamhetsområde.

3.2 Sekretess

Sekretess ska gälla hos kommun eller region för uppgift om adress till skyddat boende eller hem för vård eller boende som bedriver verksamhet i form av skyddat boende om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att syftet med verksamheten skadas. Sekretessen ska även gälla för uppgift om beteckning på fastighet där verksamhet bedrivs i form av sådana boenden och för uppgift om tomträtt i fastighet där sådan verksamhet bedrivs. För uppgift i en allmän handling ska sekretess gälla i högst 40 år.

En sekretessbrytande bestämmelse ska dock möjliggöra att uppgifterna lämnas från en kommun eller en region till en socialnämnd om uppgifterna kan antas att ha betydelse för socialnämndens verkställighet av beslut om placering av enskild i hem för vård eller boende som bedriver verksamhet som motsvarar skyddat boende eller i skyddat boende. Sekretess ska inte gälla för beslut om omedelbar placering i skyddat boende.

Någon meddelarfrihet ska inte gälla för uppgift om adress, fastighetsbeteckning eller tomträtt om uppgifterna förekommer hos Inspektionen för vård och omsorg. För socialnämndens beslut om omedelbar placering i skyddat boende ska meddelarfriheten inskränkas endast i fråga om annat än verkställighet av sådana beslut.

Socialnämnden ska utan hinder av sekretess lämna uppgifter om huruvida någon vistas i skyddat boende om uppgifterna för särskilt fall begärs av domstol, en åklagarmyndighet, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Kronofogdemyndigheten eller Skatteverket.

Gällande sekretesskydd i utbildningsverksamhet (exempelvis gällande uppgifter om i vilken skola eller förskola ett barn går) görs det i promemorian såsom i betänkandet en bedömning att bestämmelserna i OSL är tillräckliga.

GVN:s synpunkter

GVN tillstyrker förslaget och delar utredningens bedömning gällande sekretesskydd i utbildningsverksamhet.

3.5 Barn och unga i skyddat boende ska ha rätt till utbildning i vistelsekommunen

En elev som vistas i en kommun eller i ett samverkansområde för en utbildning på grund av placering i ett skyddat boende ska vid beslut om mottagande till programinriktat val som har utformats för en grupp elever eller till yrkesintroduktion som har utformats för en grupp elever, jämföras med den elev som är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen.

En kommun som anordnar programinriktat val som har utformats för en enskild elev, yrkesintroduktion som har utformats för en enskild elev, individuellt alternativ eller språkintrouktion ska ta emot barn och unga som uppfyller behörighetsvillkoren för respektive utbildning om de vistas i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen på grund av placering i ett skyddat boende. Detsamma ska gälla för en region som anordnar introduktionsprogram.

En elev som på grund av placering i ett skyddat boende, flyttar från kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, ska ha rätt att fullfölja det påbörjade introduktionsprogrammet eller ett annat introduktionsprogram hos den kommun eller i det samverkansområde där det skyddade boendet finns. En elev som påbörjat ett introduktionsprogram hos en huvudman och som efter placering i ett skyddat boende

återvänder till sin hemkommun ska ha rätt att fullfölja utbildningen på programmet eller på ett annat introduktionsprogram hos hemkommunen eller i hemkommunens samverkansområde. Motsvarande ska gälla för en elev som har placerats i ett hem för vård eller boende.

En kommun eller en region ska vara skyldig att ta emot en elev på ett individuellt program i gymnasiesärskolan om eleven vistas i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen på grund av placering i ett skyddat boende, om hemkommunen har bedömt att eleven inte kan följa undervisningen på ett nationellt program.

GVN:s synpunkter

GVN bedömer att förslaget är positivt då det innebär ett förtydligande av rätten till skolgång såväl på introduktionsprogram i gymnasieskolan som på individuellt alternativ i gymnasiesärskolan samt fullföljandet av utbildningen på introduktionsprogram för de barn och unga som vistas i ett skyddat boende.

Ansvariga

[Här kommer namnet på de chefer som i systemet har godkänt ärendet inför nämnd att hämtas in automatiskt. Du behöver bara skriva något under denna rubrik om du INTE kommer att få ärendet godkänt digitalt.]